

ХЕРСОНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ, ПРОГНОЗНІ СЦЕНАРІЇ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

V Міжнародна науково-практична конференція

27-28 квітня 2023 року

**MODERNIZATION OF ECONOMY:
CURRENT REALITIES, FORECAST SCENARIOS
AND DEVELOPMENT PROSPECTS**

V International scientific-practical conference

27-28th of April 2023

**Херсон – Хмельницький, 2023
Kherson – Khmelnytskyi, 2023**

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ:**Міністерство освіти і науки України (Ministry of Education and Science of Ukraine)****Голова організаційного комітету конференції (Head of the Conference):**

Шандова Наталія Вікторівна (Shandova Nataliia) – д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки (Doctor of Science (Economics), Professor)
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон – м. Хмельницький, Україна

Заступник голови організаційного комітету конференції (Coordinator of the Conference):

Олійник Наталія Миколаївна (Oliinyk Nataliia) – к.т.н., доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки (Ph.D, Associate Professor)
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон – м. Хмельницький, Україна

Члени організаційного комітету конференції:

Алі Солтани (Ali Soltani) – PhD, MURP, BE., PIA, Professor of Urban Design/Planning
ШИРАЗСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Шираз, Іран (SHIRAZ UNIVERSITY, Shiraz, Iran)
УНІВЕРСИТЕТ ПІВДЕННОЇ АВСТРАЛІЇ, м. Аделаїда, Австралія (UNIVERSITY OF SOUTH AUSTRALIA, Adelaide, Australia)
УНІВЕРСИТЕТ ФЛІНДЕРС, м. Аделаїда, Австралія (FLINDERS UNIVERSITY, Adelaide, Australia)

Сабольч Нагі (Szaboles Nagy) – habil., PhD, M.Sc. in Business Economics, Vice Dean for International Relations, Head of Department of Marketing Strategy & Communication, Associate Professor
УНІВЕРСИТЕТ МІШКОЛЬЦА, м. Мішкольц, Угорщина (UNIVERSITY OF MISKOLC, Miskolc, Hungary)

Жартай Жанибек Маратович (Zhartai Zhanibek) – PhD, асоційований професор, завідувач кафедри економіки та міжнародного бізнесу (PhD, Associate Professor, Head of the Department)
КАРАГАНДИНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АКАДЕМІКА Є.А. БУКЕТОВА, м. Караганда, Республіка Казахстан (KARAGANDY UNIVERSITY NAMED AFTER ACADEMICIAN E.A. BUKETOV, Karaganda, Republic of Kazakhstan)

Чарекішвілі Лія (Charekishvili Lia) – Academic Doctor, Professor
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Тбілісі, Грузія (EUROPEAN UNIVERSITY, Tbilisi, Georgia)

Джуретич Гордана (Đuretić Gordana) – PhD, Associate Professor of the Department of Management
УНІВЕРСИТЕТ «УНИОН – НИКОЛА ТЕСЛА», м. Белград, Сербія (UNIVERSITY «UNION – NIKOLA TESLA», Belgrade, Serbia)

Ковальов Анатолій Іванович (Kovalyov Anatoliy) – д.е.н., професор, ректор
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Одеса, Україна

Лігоненко Лариса Олександрівна (Ligonenko Larysa) – д.е.н., професор, професор кафедри бізнес-економіки та підприємництва
ДВНЗ «КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА», м. Київ, Україна

Орехова Альвіна Іванівна (Oriekhova Alvinna) – д.е.н., професор, в.о. завідувача кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Суми, Україна

Кубіній Наталія Юрївна (Kubiniy Natalya) – к.е.н., професор, Заслужений економіст України, професор кафедри економіки і підприємництва, директор Бізнес-центру УжНУ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ», м. Ужгород, Україна

М 74 Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (27-28 квітня 2023 р., м. Херсон – м. Хмельницький). – Херсон : Видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2023. – 549 с.

ISBN 978–617–8187–00–2

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу ХНТУ (Протокол № 11 від 17.05.2023 р.)

Матеріали учасників конференції друкуються в авторській редакції. За дотримання норм авторського права та достовірність наведених фактичних даних відповідає автор матеріалів.

УДК 330.3-026.16

ISBN 978–617–8187–00–2

© Херсонський національний технічний університет, 2023

© Kherson National Technical University, 2023

Сундук А.М. ВИКОРИСТАННЯ КЕЙС-МЕТОДІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ КУРСІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЕКОНОМІКА».....	441
--	-----

Секція: БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

Section: ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT

Діденко О., Тютюнник С.В. ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ БАЛАНСУ.....	443
Єремян О.М. ОПОДАТКУВАННЯ ІТ-БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ.....	445
Єрмолаєва М.В., Глденко М.Л. СПИСАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: ПОДАТКОВІ АСПЕКТИ.....	448
Ільїна М.В. СХЕМИ ЕКВІВАЛЕНТНИХ ПЛАТЕЖІВ ЗА ВИКОРИСТАННЯ ПОСЛУГ ЕКОСИСТЕМ.....	450
Кришталь Г.О., Горбей О.П. ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ.....	454
Маліновська П.Б. (Науковий керівник Єремян О.М.) ОСОБЛИВОСТІ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА У ВОЄННИЙ ТА ПОВОЄННИЙ ЧАС.....	456
Мельник К.М. (Науковий керівник Гербич Л.А.) ОПЕРАЦІЇ БАНКУ З ПАМ'ЯТНИМИ МОНЕТАМИ ТА ЇХ ОБЛІК.....	460
Рубайко Є.А. (Науковий керівник Гербич Л.А.) МЕТОДИ ОЦІНКИ КРЕДИТІВ У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ БАНКУ.....	463
Сторожук Т.М. ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ УСТАНОВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ.....	465
Усяєва Т.В., Дугар Т.Є. ВРЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЙНИХ РІЗНИЦЬ В АГРОПІДПРИЄМСТВАХ: ПОДАТКОВІ НАСЛІДКИ.....	469
Черевань А.А. (Науковий керівник Гербич Л.А.) ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПРИВІЛЕЙОВАНИХ АКЦІЙ У БАНКУ.....	471

Секція: ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ

Section: FINANCE, BANKING, INSURANCE

Ачкасова С.А., Дяченко Є.О. УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДХОДУ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ.....	476
Волохова І.С., Пономарьова В.С. ВИДАТКИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	479
Вудвуд В.В., Боднарюк М.Ю. ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	481
Гаркуша Ю.О. СТРАТЕГІЇ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ.....	483
Гереш М.Ю., Островська О.А. КЛЮЧОВІ ПОКАЗНИКИ ФІНАНСОВОЇ ДІАГНОСТИКИ В ОЦІНЦІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ... ..	485
Дроботя Я.А., Мисник Т.Г., Ревека Д.М. ДИНАМІКА ДОХОДІВ, ВИТРАТ ТА ПРИБУТКУ БАНКІВ УКРАЇНИ В РЕАЛІЯХ СФОРМОВАНИХ УМОВ ФУНКЦІОНУВАННЯ.....	489
Дяченко В.В., Орел А.М. ФІНАНСОВІ ІННОВАЦІЇ У СУЧАСНИХ УМОВАХ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ.....	492
Єрошенко О.Б. (Науковий керівник Волохова І.С.) ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО АУДИТУ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ.....	494
Іванишина О.С., Яруш М.В., Нікончук А.А. УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ОКРЕМИХ РІЗНОВИДІВ ОПОДАТКУВАННЯ АКТИВІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	497

Секція: ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ
Section: FINANCE, BANKING, INSURANCE

Ачкасова С.А.

*к. е. н., доцент, доцент кафедри митної справи
і фінансових послуг,
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця,
м. Харків, Україна*

Дяченко Є.О.

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця,
м. Харків, Україна*

**УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДХОДУ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ
ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ**

Моделювання процесу забезпечення прибутковості діяльності банку включає оцінку різноманітних факторів, що впливають на прибутковість банку, а також здійснення стратегічних рішень щодо інтеграції банку з іншими фінансовими установами. Менеджмент системи управління банком повинен визначити стратегії, які допоможуть забезпечити прибутковість їх діяльності. Це може включати розробку нових продуктів та послуг, оптимізацію процесів, збільшення ефективності фінансової складової діяльності банку та маркетингу.

Питання забезпечення прибутковості діяльності банку є актуальним з огляду на те, що це є елементом забезпечення конкурентоспроможності. Для оцінювання ефективності використання альтернатив забезпечення прибутковості діяльності банку використано СППР Decision Making Helper.

У онлайн версії можливою максимальною кількістю є три критерії та три альтернативи [3].

Для внесення даних в СППР Decision Making Helper з метою прийняття рішення щодо оцінювання, визначено рівень, шляхом переведення стрілки на необхідну рейтингову оцінку. Рейтингову оцінку застосовано таким чином: від – 5 «максимальне несприятливий» до +5 «максимально сприятливий», 0 – нейтральний [3].

Для оцінювання ефективності використання інструментів управління власним капіталом банку в умовах забезпечення конкурентоспроможності виділено такі критерії вибору:

- терміновість;
- транспарентність;
- цільовий ефект.

Оцінюванню підлягали: блок А – удосконалення кредитної діяльності банку; блок В – удосконалення депозитної діяльності банку; блок С – удосконалення інвестиційної діяльності банку, результати яких наведено в табл. 1.

На підставі даних табл. 1, що визначені методом експертного ранжування, занесено інформацію в СППР Decision Making Helper, що наведено на рис. 1.

На підставі даних, що наведені на в табл. 1 та рис. 1, отримані результати використання СППР Decision Making Helper [3] для прийняття рішення щодо оцінювання ефективності альтернатив забезпечення прибутковості діяльності банку свідчать, що найбільшу пріоритетність має удосконалення кредитної діяльності банку.

Таблиця 1. Оцінювання ефективності альтернатив забезпечення прибутковості діяльності банку

Критерій/вага	Блок А	Блок В	Блок С
	Удосконалення кредитної діяльності банку	Удосконалення депозитної діяльності банку	Удосконалення інвестиційної діяльності банку
Строковість та своєчасність (+5)	+3	+4	+3
Ресурсовитратність (+3)	+5	+4	+4
Ефективність (+5)	+5	+3	+3

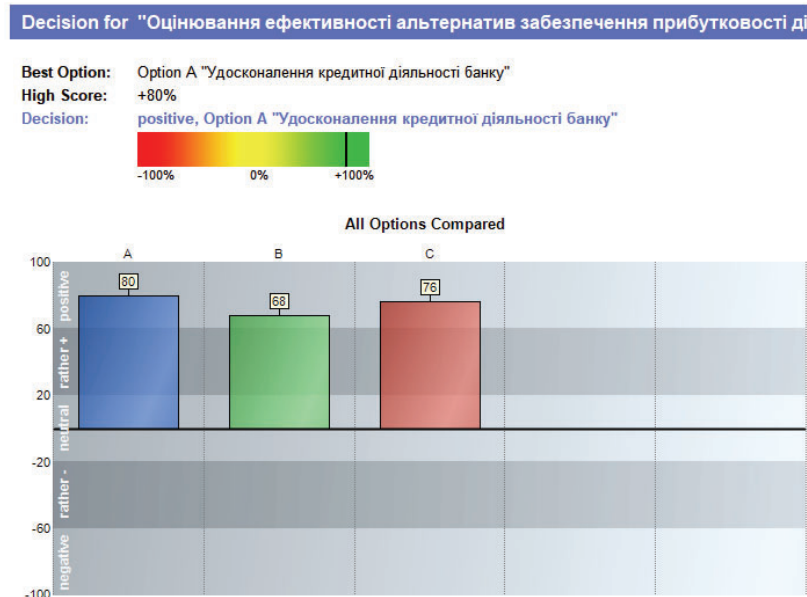

Рис. 1. Результати СППР Decision Making Helper щодо ефективності альтернатив забезпечення прибутковості діяльності банку (побудовано із застосуванням Decision Making Helper за джерелом [3])

Підсумкове вікно з результатами в Decision Making Helper щодо ефективності альтернатив забезпечення прибутковості діяльності банку (метод радару) (побудовано із застосуванням Decision Making Helper за джерелом [3]) наведено на рис. 2.

Як видно з рис. 1 та рис. 2, альтернативою забезпечення прибутковості діяльності є удосконалення кредитної діяльності банку, оскільки вона є найбільш пріоритетною з огляду на рекомендацію рішення як найбільш позитивного.

Для рішення В «Удосконалення депозитної діяльності банку» та рішення С «Удосконалення інвестиційної діяльності банку» отримані пріоритетності мають незначну різницю. Тому, значення, що властиві рішенню В «Удосконалення депозитної діяльності банку» та рішенню С «Удосконалення інвестиційної діяльності банку», оскільки вони є суттєвими.

Використання СППР Decision Making Helper дозволяє отримати переваги, такі як автоматизація процесу прийняття рішень та можливість встановлення пріоритетів для цих рішень.

Рис. 2. Підсумкове вікно з результатами в Decision Making Helper щодо ефективності альтернатив забезпечення прибутковості діяльності банку (метод радару) (побудовано із застосуванням Decision Making Helper за джерелом [3])

Вірогідність прийняття рішення в розрізі А «Удосконалення кредитної діяльності банку» становить +80 %, для рішення В «Удосконалення депозитної діяльності банку» це значення дорівнює +68 %, а для рішення С «Удосконалення інвестиційної діяльності банку» - +76%. Визначено, із застосуванням СПП Decision Making Helper, що удосконалення кредитної діяльності банку є найбільш пріоритетним з огляду на рекомендацію рішення як найбільш позитивного. Однак, всі три альтернативи забезпечення прибутковості мають високу пріоритетність, що більше 50 %.

Отже, в контексті удосконалення кредитної діяльності банку, запропоновано удосконалення шкал та критерії для показників «прибутковість капіталу, ROE» та «чиста процентна маржа».

Шкали та критерії ефективності кредитної діяльності банку, що відповідає показнику «Чиста процента маржа» представлені діапазонами: діапазон [1,150; 8,516] відповідає низькому рівню; діапазон (8,516; 13,066) – середньому рівню, діапазон (13,066; 20,432) – високому рівню ефективності кредитної діяльності [2].

Удосконалено шкали та критерії для показників «прибутковість капіталу, ROE» та «чиста процентна маржа», що наведено в табл. 2 та побудовано враховуючи джерела [1, 2].

Таблиця 2. Шкали та критерії для показників «Прибутковість капіталу, ROE», «Чиста процентна маржа»

Рівень	Прибутковість капіталу, ROE, %	Чиста процентна маржа, %
Низький	0–15, <0	0–2, <0
Середній	15–30	2-12
Високий	>30	>12

Обґрунтовані шкали, що визначають відповідність між якісними та кількісними ознаками характеристик значень прибутковості капіталу (ROE) та чистої процентної маржі можуть бути використані для обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на вирішення протиріччя між здатністю банку генерувати прибуток та підтримувати його на належному рівні.

Список використаних джерел

1. Ті, що вистояли. Рейтинг банків – 2022. URL: <https://mind.ua/publications/20246130-ti-shcho-vistoyali-rejting-bankiv-2022>. (дата звернення 24.04.2023).
2. Чмутова І. М., Андрійченко Ж. О., Колесніченко А. С., Камсарян М. К. Забезпечення прибутковості банку на основі визначення стадій розвитку інноваційних кредитних продуктів. *Проблеми економіки*. 2020. № 2 (44). С. 365-373.
3. Decision Making Helper. URL: <https://www.infonautics-software.ch/decisionmakinghelper/> (дата звернення 24.04.2023).

Волохова І.С.

*д. е. н., професор кафедри фінансів,
Одеський національний економічний університет,
м. Одеса, Україна*

Пономарьова В.С.

*студентка, факультет фінансів та банківської справи,
Одеський національний економічний університет,
м. Одеса, Україна*

ВИДАТКИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Невід’ємною складовою кожної країни світу та важливим інструментом реалізації як економічної, так і соціальної політики держави є державний бюджет. Він є планом, за яким формуються фінансові ресурси в централізованому фонді держави і використовуються з метою забезпечення завдань та функцій, що безпосередньо покладені на державну владу. Фінансування таких завдань та функцій відображається у видатках бюджету. Інструментом розподілу і перерозподілу централізованого грошового фонду держави та його використання за цільовим призначенням для зростання суспільного добробуту вважають видатки бюджету за своєю економічною сутністю. Вони безпосередньо відіграють важливу роль у фінансовому забезпеченні потреб соціально-економічного розвитку суспільства. Щодо видаткової частини державного бюджету України у розрізі функціональної та економічної класифікації, можна сказати наступне. За функціональною класифікацією переважають видатки на оборону та соціальний захист, а за економічною класифікацією – на оплату праці і нарахування на заробітну плату та використання товарів і послуг. Так, станом на 1 березня 2023 року на оборону країни витрачено 239,2 млрд. грн. бюджетних ресурсів, на соціальний захист – 76,7 млрд. грн. На оплату праці і нарахування на заробітну плату з Державного бюджету за два місяці 2023 року витрачено 190,2 млрд. грн., на використання товарів та послуг – 126,7 млрд. грн.

На сьогоднішній день Державний бюджет називають «воєнним» бюджетом країни, а також «бюджетом для перемоги», адже більша частка всіх ресурсів буде спрямована на армію та оборону.

Відповідно на 2023 рік визначено видатки Державного бюджету України у сумі 2589,0 млрд. грн., у тому числі видатки загального фонду Державного бюджету України - у сумі 2296,5 млрд. грн. Видатки спеціального фонду Державного бюджету України затверджені у сумі 292,5 млрд. грн.

Важливо зазначити те, що Законом України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» [2] передбачено створення у 2023 році фонду ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації проти України у складі спеціального фонду Державного бюджету України. Метою цього фонду є усунення усіх негараздів війни. При цьому розуміються

Наукове електронне видання

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ, ПРОГНОЗНІ СЦЕНАРІЇ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції

27-28 квітня 2023 року

Scientific publication

**MODERNIZATION OF ECONOMY:
CURRENT REALITIES, FORECAST SCENARIOS
AND DEVELOPMENT PROSPECTS**

Proceedings of the V International scientific-practical conference

27-28th of April 2023

ISBN 978-617-8187-00-2

(електронне видання)

Підписано до друку 9.06.2023. Формат 60x 84/16.

Гарнітура Times New Roman.

Ум. друк. арк. 41,97. Обл.-вид. арк. 45,13.

Замовлення № 3083.

Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С.

Свідоцтво про внесення до державного реєстру суб'єктів видавничої справи:

серія ХС № 48 від 14.04.2005 р.

видано Управлінням у справах преси та інформації

73000, Україна, м. Херсон, вул. Соборна, 2.

Тел. +38 (050) 133-10-13

e-mail: printvvs@gmail.com